

#ärdumед

#FÖR VARJE BARN S RÄTT

Ett diskussionsmaterial om FN:s konvention
om barnets rättigheter

BRIS

Hej!

Tack för att ni har valt att använda **#ärdumed** – ett diskussionsmaterial som kan ligga till grund vid en träff i din förening, under ett arbetsmöte med kollegor, i klassen eller bland en grupp vänner. **#ärdumed** fungerar som en plattform för er som vill diskutera och dela kunskap kring olika teman och bidra till förändring. Tanken bakom arbetet med **#ärdumed** är att engagera både unga och vuxna i samhällsutvecklingen och att öka ungas inflytande. Vi tror att detta material kan vara en bra utgångspunkt och hoppas att ni kommer att ha många bra diskussioner. **#ärdumed** finns tillgängligt på Bris.se.

Upplägg

- 1 Starta en diskussionsgrupp – en diskussionsgrupp kan se lite olika ut beroende på sammanhang, omgivning och tema. Kanske befinner ni er i en skolmiljö, i ett bibliotek, i en föreningslokal eller någon helt annanstans. Antalet individer i träffarna kan variera och vare sig ni är fem eller femton personer finns det all möjlighet till en bra dialog.
- 2 Läs igenom det material eller den rapport ni sedan vill diskutera.
- 3 Gå in på www.bris.se, ladda ner och skriv ut **#ärdumed**. Materialet är uppdelat i tre huvuddelar: pratstartare, diskussionsfrågor och citatdiskussioner. Men ni får gärna justera upplägget så att det passar er.
- 4 Diskutera!

Kom ihåg!

Att delta i en diskussionsgrupp kan vara väldigt lärorikt. Men för att alla deltagare ska få en givande upplevelse finns det några viktiga saker att komma ihåg:

Respektera – kom ihåg att respektera de andra deltagarna och vad de väljer att dela med sig av. Även om de säger något som du kanske inte håller med om och du vill förmedla en annan åsikt, kom ihåg att göra det på ett respektfullt sätt.

Lyssna – när någon annan pratar är det viktigt att lyssna och låta dem tala till punkt. Det är viktigt att alla deltagare känner att de får prata färdigt och dela med sig av sina åsikter.

Engagera – tanken bakom en diskussionsgrupp är att alla deltagare ska få dela idéer, tankar och uppfattningar med varandra och tillsammans skapa dialog. För att allas röster ska bli hörda, bjud gärna in varandra i diskussionen genom en vänlig förfrågan. Men det bör göras utan press.

Diskussionsmaterial

Bris bok om barnkonventionen finns tillgänglig på www.bris.se och innehåller både en kortversion av konventionen (sid 9-13) och konventionen i sin helhet. Dessutom innehåller den ett förklarande förord av Bris generalsekreterare (sid 2-3). I kortversionen och förordet får ni en bra överblick över innehållet i konventionen och de 54 artiklarna. Men vill ni ha en mer fullvärdig bild av konventionen läser ni hela texten, framförallt artikel 1 - 42 (sid 19-39).

Som komplement till alternativen ovan kan ni fördjupa er i några av de artiklar som passar era intressen eller er profession genom att till exempel läsa de allmänna kommentarerna till barnkonventionens artiklar. De allmänna kommentarerna är fördjupande eller förklarande texter om vad rättigheterna i barnkonventionen innebär. Längst bak i detta material hittar ni läshänvisningar och länktips.

För att öppna diskussionen är det bra att börja med ett samtal kring ämnet barns rättigheter generellt. Detta skapar en bra grund för resten av dialogen. Om inte alla i gruppen känner varandra sedan innan är detta också ett bra tillfälle för deltagare att introducera sig själva.

Liten lista med ord och några förklaringar:

Barn – Alla människor under 18 år

FN – Förenta nationerna

Konvention – En internationell överenskommelse som är juridiskt bindande för alla stater som ratificerat den

Konventionsstater – Alla stater som har ratificerat en viss konvention

Ratificera – När en stat förbinder sig att följa en internationell överenskommelse

”Varje barn inom deras jurisdiktion” – Varje barn som befinner sig i ett land (ex. Sverige) eller på annat sätt omfattas av det landets lagar

Diskussionsfrågor

- 1 Barnkonventionen ska vara golvet för barns rättigheter i ett land, det går alltid att göra mer än vad som står i konventionen. Hur väl tycker du att barnkonventionen efterlevs i Sverige idag?

- 2 Vilka ser du som de största utmaningarna för att leva upp till det barnkonventionen säger?

- 3 Vilket ansvar har vuxna i allmänhet att bidra till att barns rättigheter uppfylls? Vilket ansvar har vuxna som möter barn i sitt yrke?

- 4 Barnkonventionen handlar om barnets rättigheter och om vuxnas och statens skyldigheter att se till att barnet får sina rättigheter tillgodosedda. Hur väl tror du att de barn du möter känner till sina rättigheter? Varför är det viktigt känna till sina rättigheter?

- 5 Hur kan du bidra till att barn får kunskap om sina rättigheter?

- 6 Vet du vad du ska göra om du misstänker att ett barns rättigheter kränks? Det kan till exempel vara ett barn som inte har det bra hemma, som är utsatt för övergrepp eller inte får den hälso- och sjukvård barnet har rätt till.

Citatdiskussioner

I den här delen hittar ni citat från fyra av barnkonventionens artiklar och ur förordet skrivet av Bris generalsekreterare. De fyra artiklarna är barnkonventionens grundprinciper. Det betyder att de, förutom att vara rättigheter, också är det filter genom vilket resten av konventionen ska läsas och tolkas. Under varje citat finns frågor som ni kan använda för diskussioner och samtal i gruppen. Formulera gärna också egna frågor kring citaten och komplettera med andra artiklar ut konventionen som är särskilt relevanta för er.

// Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.” (Artikel 2, sid 19)

- 1 Hur tycker du att Sverige lever upp till artikeln om icke-diskriminering? Ge exempel på när och hur barn i Sverige diskrimineras.
- 2 Vad kan du och andra vuxna göra för att motverka att barn diskrimineras i till exempel skolan, vården eller föreningslivet?
- 3 Vilka förändringar som regering, riksdag och kommuner ansvarar för tror du skulle kunna bidra till att artikel 2 efterlevs bättre?

// Konventionsstaterna erkänner att varje barn har en inneboende rätt till livet. Konventionsstaterna skall till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.” (Artikel 6, sid 20)

- 4 Att konventionsstaterna ska genomföra konventionen ”till det yttersta av sin förmåga” eller ”till det yttersta av sina resurser” nämns flera gånger i konventionen. Vad betyder det för ett land som Sverige, till exempel i hälso- och sjukvården eller skolan? Vad betyder det i ett land med mindre ekonomiska resurser?
- 5 Barnkonventionen handlar om både fysisk, psykisk, andlig, moralisk och social utveckling (t.ex. artikel 27, sid 29). Diskutera vilka skyldigheter det innebär för vuxna i till exempel vården och elevhälsan, eller för vuxna som möter barn på flykt.

// Konventionsstaterna skall tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.” (Artikel 12, sid 22)

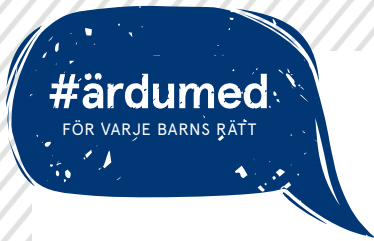
- 6** Rätten att komma till tals och bli lyssnad till var en av de mest kontroversiella artiklarna när barnkonventionen togs fram. Hur kan du arbeta för att barn du möter ska kunna uttrycka sina åsikter och få dem beaktade?
- 7** Har du några goda exempel på hur olika verksamheter har arbetat för att lyfta barns röster? På vilket sätt har det påverkat?
- 8** Varför är det viktigt att det barn som berörs av ett beslut också har möjlighet att uttrycka sin åsikt och bli lyssnad på? Hur många anledningar kan ni komma på tillsammans?

// Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.” (Artikel 3, sid 19)

// Alla rättigheter är lika viktiga och utgör tillsammans en helhet.” (Förord, sid 2)

- 9** Barnkonventionen ska alltid läsas som en helhet, och de olika artiklarna hänger ihop och samverkar med varandra. Diskutera hur artikel 2, 6 och 12 (se ovan) kan vara ett stöd när beslut ska fattas utifrån barnets bästa.
- 10** Hur arbetar ni idag i er verksamhet med att se till barnets bästa när ni fattar beslut? Hur tycker du att arbetet kan utvecklas?

Lästips

Vill ni lära er mer och läsa mer kring ämnet finns det tips på hemsidor här:

Bris.se

Bris är en barnrättsorganisation som arbetar för att stärka barnets rättigheter genom att stödja barn, mobilisera samhället och göra barns röster hörda. Bris erbjuder stöd till barn och unga via telefon, chatt, mejl, forum och gruppverksamhet.

Barnombudsmannen.se

Barnombudsmannen är en svensk statlig myndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter och intressen utifrån barnkonventionen. På www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen hittar du de allmänna kommentarerna till barnkonventionen och FN:s barnrättskommittés rekommendationer och kritik till Sverige på svenska.

Socialstyrelsen.se

Socialstyrelsen är en statlig myndighet under Socialdepartementet med en bred verksamhet som rör socialtjänst och hälso- och sjukvård. Större delen av verksamheten är riktad till personal, ansvariga och beslutsfattare inom dessa områden.

Unicef.se

Unicef är FN:s barnfond och arbetar för barns rättigheter i hela världen. Unicef i Sverige jobbar även med att påverka svenska beslutsfattare, följa upp hur Sverige lever upp till barnkonventionen och utbilda och informera om barns rättigheter.

Ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/CRCIndex.aspx

FN:s kommitté för barnkonventionen består av 18 oberoende experter som övervakar och följer upp hur staterna efterlever konventionen. På hemsidan finns bland annat information om vilka länder som har ratificerat konventionen och hur den följs upp.

Skf.se

SKL är en arbetsgivar- och intresseorganisation för alla Sveriges kommuner, landsting och regioner. SKL arbetar aktivt för att stödja arbetet med att stärka barnets rättigheter i kommuner, landsting och regioner. Sök på barns rättigheter på hemsidan för att hitta material och utbildningar.

BRIS
Arenavägen 61
122 77 Johanneshov
Box 101 47, 121 28 Stockholm
Telefon: 08-598 888 00
www.bris.se

Instagram: [@bris116111](https://www.instagram.com/bris116111)
Facebook: www.facebook.com/BRIS
Twitter: [@BRISpress](https://twitter.com/BRISpress)
Swish: 9015041

Barn kan kontakta Bris på
telefon, chatt och mejl.
Telefonnummer: 116 111
Chatt och mejl: www.bris.se

BRIS